

ร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข พ.ศ.
(นายวิชัย สุตสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ประธานวินิจฉัยไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการสร้างเสริมสังคมสันติสุขโดยให้ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายรวมทั้งเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิด

เหตุผล

ตลอดระยะเวลาเกือบยี่สิบปีที่ผ่านมา ประเทศไทยเกิดการแตกแยกของความคิดทางการเมืองอย่างรุนแรง แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายไปทั่วประเทศ มีการผลักดันชุมนุมทางการเมืองของประชาชนที่ต่อต้านรัฐบาลที่เป็นฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองอย่างต่อเนื่องตลอดมาโดยทำให้รัฐบาลได้ยกระดับการประกาศและบังคับใช้กฎหมายควบคุมการชุมนุมทางการเมืองอย่างเข้มงวด ซึ่งส่งผลให้การชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนกลายเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ทั้งๆ ที่ประชาชนที่เข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง หรือเข้าร่วมแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ หรือแม้กระทั่งประชาชนผู้ไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองและไม่ได้เข้าร่วมแสดงออกทางการเมือง แต่เมื่อได้มีการกระทำที่มีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกันมาจากความขัดแย้งทางการเมือง แม้จะได้กระทำการใดๆ ไปเพียงเพราะมีเจตนาที่ดีต่อบ้านเมืองหรือเจตนาต้องการเห็นบ้านเมืองเดินไปข้างหน้าด้วยดี นอกจากนี้แล้วสาเหตุอันสำคัญอีกประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดการกระทำของบุคคลเช่นว่านั้นก็อาจกล่าวได้ว่าเกิดมาจากการบังคับใช้กฎหมายที่ขาดความยืดหยุ่น จนนำไปสู่การเผชิญหน้าของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐจนเกิดกระทบกระทั่งทางอารมณ์ต่อกัน และเจ้าหน้าที่ของรัฐเลือกใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุมจนเป็นเหตุให้ประชาชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนมากเกิดการบาดเจ็บล้มตาย และยังมีผู้เข้าร่วมชุมนุม หรือเข้าร่วมแสดงออกทางการเมืองโดยบริสุทธิ์อีกจำนวนมากต้องถูกจับกุมและดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา ซึ่งจากความผิดที่มีเจตนาที่แท้จริงเพียงต้องการแสดงความเห็นต่างทางการเมือง มิใช่เจตนาชั่วร้ายหรือเจตนากระทำความผิดทางอาญา

ด้วยปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อประเทศชาติไม่เฉพาะแต่ทางการเมือง หากแต่มีผลกระทบถึงภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ การกระทำต่างๆ ของประชาชนผู้ร่วมชุมนุม หรือร่วมแสดงออกทางการเมืองแม้จะกลายเป็นการกระทำความผิดโดยสภาพตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญา แต่ก็เป็นการกระทำความผิดที่แท้จริงแล้วผู้กระทำมิได้มีเจตนาชั่วร้ายหรือเจตนากระทำความผิดอาญาแต่อย่างใด หากแต่เป็นเพียงเจตนาที่เกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นเพียงเพราะความต้องการแสดงออกทางความคิดเห็นทางการเมืองหรือเพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาลเท่านั้น มิใช่แสดงออกเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดอาญาหากแต่เป็นการใช้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ จึงสมควรให้ประชาชนหรือบุคคลผู้ที่ต้องกลายเป็นผู้กระทำความผิด และต้องรับโทษอย่างรุนแรงด้วยเหตุดังกล่าว พ้นจากความ

รับผิดตามกฎหมายและปราศจากมลทินมัวหมอง เพื่อเป็นการให้โอกาสกับประชาชนและสังคมไทยที่จะกลับมาอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขด้วยความสมัครสมานสามัคคีปรองดองของคนในชาติอีกครั้ง อีกทั้ง ยังจะได้เป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย อันเป็นการรักษาคุ้มครองศักดิ์ศรีความ

เป็นมนุษย์ด้วยอันจะทำให้สังคมไทยกลับมาอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ร่วมแรงร่วมใจกันเป็นหนึ่งเดียวเพื่อสร้างเสริมสังคมสันติสุขและร่วมกันพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญอย่างมั่นคง และยั่งยืนสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข
พ.ศ.

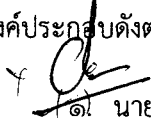
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการสร้างเสริมสังคมสันติสุข เพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองและแสดงออกทางการเมืองในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ และกระทำการอันทำให้ต้องรับผิดทางอาญาและทางแพ่งต่อหน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายรวมทั้งเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำดังกล่าว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับการกระทำความผิดฐานทุจริตหรือประพฤติดมขอบ การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และการกระทำความผิดที่ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย หรือที่เป็นการกระทำความผิดต่อส่วนตัวหรือที่เป็นการกระทำที่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลใดที่มีใช้หน่วยงานของรัฐ เป็นการเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่ม

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการสร้างเสริมสังคมสันติสุขซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ๙ คน โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๙ 

- (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีซึ่งได้รับเลือกโดยคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ คน
- (๓) อดีตผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวน ๑ คน
- (๔) อดีตตุลาการศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๑ คน
- (๕) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๑ คน
- (๖) สมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมวุฒิสภาจำนวน ๑ คน
- (๗) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ซึ่งได้รับเลือกโดยคณะรัฐมนตรีจำนวน ๑ คน
- (๘) ปลัดกระทรวงการคลัง
- (๙) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งตาม (๒)(๓)(๔)(๕)(๖) และ (๗) ต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรือเคยเข้าร่วมชุมนุมหรือแสดงออกทางการเมือง หรือมีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ประสงค์จะใช้สิทธิตามพระราชบัญญัตินี้

 มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการสร้างเสริมสังคมสันติสุขมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกระเบียบ หรือประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) วินิจฉัยชี้ขาดการพ้นจากความรับผิดชอบทั้งปวงตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) กำหนดมาตรการเยียวยาบุคคลที่ได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งได้รับโทษทางอาญาอยู่ก่อนแล้ว
- (๕) ดำเนินการอื่นใดเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้บุคคลที่เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองหรือแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการอันมีมูลเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมืองโดยการกล่าวด้วยวาจาหรือโฆษณาด้วยวิธีการใด ตลอดจนการกระทำทางกายภาพหรือการแสดงความคิดเห็นที่เป็นความผิดตามกฎหมายอาญาที่ผู้กระทำได้กระทำได้โดยมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง เพื่อเรียกร้องหรือกระทำการใดๆ ที่มีลักษณะเป็นการต่อต้านการบริหารงานของรัฐ หรือเป็นการกระทำเพื่อป้องกันตนเองหรือเป็นการต่อสู้ขัดขวางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเป็นการชุมนุม การประท้วง หรือการแสดงออกด้วยวิธีการใด ๆ อันส่งผลต่อความเสียหายของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นเหตุการณ์สืบเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมือง ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามที่ระบุในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้พ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดอาญาและไม่ต้องรับโทษทางอาญา รวมทั้งพ้นจากความรับผิดทางแพ่งต่อหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจทั้งปวงเพียงเท่าที่ไม่ขัดกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้ นับแต่วันที่คณะกรรมการสร้างเสริมสังคมสันติสุขมีมติเห็นชอบให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

มาตรา ๗ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับสิทธิพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายจากการพิจารณาของคณะกรรมการสร้างเสริมสังคมสันติสุขตามมาตรา ๖ ที่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการพ้นจากความรับผิดทางอาญา โดยให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการระงับหรือยุติการสอบสวนหรือการฟ้องคดีแล้วแต่กรณีในกรณีที่ผู้นั้นถูกฟ้องคดีต่อศาลแล้วและคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลใดให้ศาลนั้นยุติการพิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความหรือให้พนักงานอัยการถอนฟ้องคดีนั้นแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ร้องขอหรือพนักงานอัยการหรือศาลเห็นเอง

คดีใดที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษผู้นั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้นและถ้าผู้นั้นอยู่ระหว่างการรับโทษให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและให้ปล่อยตัวผู้นั้นไป

มาตรา ๘ ในกรณีที่การกระทำผิดตามมาตรา ๖ ก่อให้เกิดความเสียหายทางแพ่งแก่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ให้ความรับผิดทางแพ่งต่อหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นอันระงับสิ้นไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้นั้นชำระค่าเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจใด ให้ผู้นั้นพ้นจากความรับผิดชำระค่าเสียหายตามคำพิพากษานั้น ในคดีที่มีการบังคับคดีหรือผู้กระทำได้ชดใช้ค่าเสียหายให้หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจแล้ว ให้การบังคับคดีนั้นเป็นอันยุติลงและให้หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจคืนเงินค่าเสียหายหรือทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดแก่ผู้ที่พ้นจากความรับผิดตามกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้โดยเร็ว ถ้าอยู่ระหว่างการบังคับคดีหรือการยึดหรืออายัดทรัพย์สินใด ก็ให้การบังคับคดีหรือการยึดหรือการอายัดทรัพย์สินนั้นเป็นอันสิ้นผลบังคับหรือยกเลิกหรือสิ้นผลบังคับลงทันที

มาตรา ๙ การที่ผู้ใดได้รับสิทธิพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้อื่นซึ่งไม่ใช่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้นั้นในการที่จะใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากการกระทำของผู้นั้น

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการส่งเสริมสังคมสันติสุข พิจารณากลั่นกรองผู้ที่จะได้รับสิทธิพ้นจากการเป็นผู้กระทำผิดอาญา ไม่ต้องรับโทษทางอาญา และพ้นจากความรับผิดทางกฎหมาย ทำคำวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้

ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เช่น ยังรวบรวมพยานหลักฐานไม่ครบถ้วนหรือมีเหตุสุดวิสัยอันมีอาจก้าวล่วงได้หรือมีเหตุอื่นใดให้คณะกรรมการส่งเสริมสังคมสันติสุขขยายระยะเวลาพิจารณาทำคำวินิจฉัยชี้ขาดออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

มาตรา ๑๑ ผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งประสงค์จะได้แย่งระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัยชี้ขาด มติ หรือการกระทำของคณะกรรมการส่งเสริมสังคมสันติสุข ให้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๑๒ ให้นายกรัฐมนตรี รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ
สร้างเสริมสังคมสันติสุข
พ.ศ.

๑. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

(๑) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตามมาตรา ๑๑๓ (๓) หรือ (๒) มาตรา ๑๑๔ (เฉพาะการเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกันเพื่อเป็นกบฏ) มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗

(๒) ความผิดเกี่ยวกับก่อการร้าย ตามมาตรา ๑๓๕/๑ (๒) หรือ (๓) มาตรา ๑๓๕/๒ มาตรา ๑๓๕/๓

(๓) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ตามมาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๓๙

(๔) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามมาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๐ ถึงมาตรา ๒๑๔ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๖

(๕) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามมาตรา ๒๑๗ ถึงมาตรา ๒๒๐ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๒๖

(๖) ความผิดต่อร่างกาย ตามมาตรา ๒๙๕ มาตรา ๒๙๙ มาตรา ๓๐๐

(๗) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามมาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ ตรี มาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง

(๘) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามมาตรา ๓๕๘ มาตรา ๓๕๙ (๓)

X (๙) ความผิดฐานบุกรุก ตามมาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๔ มาตรา ๓๖๕ (๓) หรือ (๒) โดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ(๓)

๒. ความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑

๓. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๖๑

๔. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาพ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๖๑

๕. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวิเทศนาคมน พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๓๕

๗. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๔๔

๘.ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ปี ๒๕๔๘

๙. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ปี ๒๕๕๑

๑๐. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๖๕

๑๑. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๒. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะพ.ศ. ๒๕๕๘

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ตลอดระยะเวลาเกือบยี่สิบกว่าปีที่ผ่านมา สังคมประเทศไทยเกิดการแตกแยกความคิดทางการเมืองอย่างรุนแรง แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายอย่างรุนแรง และกระจายไปทั่วประเทศ มีการผลักดันขบวนการเมืองของประชาชนที่ต่อต้านรัฐบาลที่เป็นฝ่ายตรงข้ามอย่างต่อเนื่องตลอดมา หลากหลายรูปแบบ หลายฝ่าย โดยรัฐบาลได้ประกาศและบังคับใช้กฎหมายควบคุมการชุมนุมทางการเมืองอย่างเข้มงวด เพื่อควบคุมและยุติการชุมนุมทางการเมือง ส่งผลให้การชุมนุมทางการเมืองของประชาชนเกิดกลายเป็นการกระทำผิดกฎหมาย แม้ประชาชนที่มาร่วมชุมนุมทางการเมืองหรือแสดงออกทางการเมือง รวมทั้งประชาชนที่แม้จะไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองหรือแสดงออกทางการเมืองแต่เมื่อได้มีการกระทำที่มีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับมาจากความขัดแย้งทางการเมือง แม้จะได้กระทำการใดๆ ไปเพียงเพราะมีเจตนาที่ดีต่อบ้านเมืองต้องการเห็นบ้านเมืองเดินไปข้างหน้าด้วยดี แต่ภาครัฐได้ประกาศและบังคับกฎหมายใช้อย่างเคร่งครัด ทั้งๆ ที่สาเหตุอันสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระทำของบุคคลเช่นนั้นก็อาจกล่าวได้ว่าเกิดมาจากการบังคับใช้กฎหมายที่ขาดความยืดหยุ่นและเกินความจำเป็น จนนำไปสู่การเผชิญหน้าของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนเกิดกระทบกระทั่งทางอารมณ์ต่อกัน และเจ้าหน้าที่ของรัฐเลือกใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุมจนเป็นเหตุให้ประชาชนผู้เข้าร่วมชุมนุม หรือเข้าร่วมแสดงออกทางการเมืองโดยบริสุทธิ์ จำนวนมากถูกจับกุมและดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา ซึ่งจากความผิดที่มีเจตนาที่แท้จริงเพียงต้องการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มิใช่เจตนาชั่วร้ายหรือเจตนากระทำความผิดทางอาญา แต่ก็ต้องรับโทษทั้งทางอาญา คือลงท้ายด้วยการจำคุก และชดใช้ค่าเสียหายทางแพ่งต่อหน่วยงานของรัฐที่สูงเกินความสามารถของผู้นั้น ก็ยิ่งทำก่อให้เกิดปัญหาที่ร้ายลึกกลงสู่ในสังคมไทยทุกระดับมากยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข พ.ศ. มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ กำหนดมิให้พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับการกระทำความผิดฐานทุจริตหรือประพฤติดมิชอบการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และการกระทำความผิดที่ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย หรือที่เป็นการกระทำความผิดต่อส่วนตัวหรือที่เป็นการกระทำที่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลใดที่มีใช้หน่วยงานของรัฐเป็นการเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่ม(ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ กำหนดให้บุคคลที่กระทำการใดเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง แต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุ เกี่ยวข้อง

หรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมืองในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงพ.ศ. ๒๕๖๕ แล้วผลของการกระทำนั้นก่อให้เกิดความผิดอาญาและความรับผิดทางแพ่งต่อหน่วยงานของรัฐ พ้นจากความทางอาญาและความรับผิดทางแพ่งต่อหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ (ร่างมาตรา ๖)

๒.๓ กำหนดให้ผู้พ้นจากความรับผิดตามกฎหมายตามมาตรา ๖ ที่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ พ้นจากความรับผิดทางอาญา ให้พนักงานสอบสวนผู้ซึ่งมีอำนาจสอบสวนหรือพนักงานอัยการระงับหรือยุติการสอบสวนหรือการฟ้องร้องแล้วแต่กรณี หากผู้นั้นถูกฟ้องต่อศาลแล้วหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลใดแล้วไม่ว่าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นเองให้ศาลนั้นมีคำสั่งยุติกระบวนการพิจารณาและจำหน่ายคดีนั้นออกจากสารบบความ หรือในคดีความผิดที่พนักงานอัยการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องอาจระงับการฟ้องหรือถอนฟ้องคดีนั้นได้ ก็ให้พนักงานอัยการถอนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือถอนฟ้องคดีนั้นเสีย ในกรณีที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษบุคคลผู้นั้นใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นอยู่ระหว่างการรับโทษให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง และให้ปล่อยตัวผู้นั้นไป (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดให้การกระทำผิดตามมาตรา ๖ ก่อให้เกิดความเสียหายทางแพ่งแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ความรับผิดเสียหายทางแพ่งต่อหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นอันระงับไป (ร่างมาตรา ๘)

๒.๕ กำหนดให้การได้รับสิทธิพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้อื่นซึ่งไม่ใช่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้นั้นที่จะเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งจากการกระทำของผู้นั้น (ร่างมาตรา ๙)

๒.๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการสร้างเสริมสังคมสันติสุขเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ให้ผู้กระทำผิด (ร่างมาตรา ๔ และ ๕)

๒.๗ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาทำคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกลั่นกรองผู้ที่จะได้รับสิทธิพ้นจากความรับผิดตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๘ กำหนดให้ผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งประสงค์จะได้แย้งระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัยชี้ขาด มติหรือการกระทำของคณะกรรมการสร้างเสริมสังคมสันติสุข ให้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๙ กำหนดให้นายกรัฐมนตรี รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๘

